

HOLLAND FESTIVAL 76

Nederlands Kamerkoor

Nederlands Kamerkoor

Dirigent Kerry Woodward
Kees de Wijs, orgel

Clément Janequin (± 1485–± 1559) Josquin des Prés (± 1440–1521)	Le chant des oiseaux (1529) El grillo (1505)
Jean François Dandrieu (1682–1738) Orgel	Le concert des oiseaux (1724), Le ramage Les amours L'hymen 1er double 2ème double
William Byrd (1543–1623) Thomas Weelkes (1575–1623) Thomas Vautor (±1590-)	The nightingale so pleasant (1589) A sparrow-hawk proud (1600) Sweet Suffolk Owl (1619)
Georg Friedrich Handel (1685–1759) Orgel	Allegro, The Cuckoo and the Nightingale
Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847)	Die Nachtigall , opus 56 nr. 4 (1843)
Ildebrando Pizzetti (1880-)	Lerchengesang , opus 48 nr. 4 (1839) La rondine (1913)
	Pauze
Henry Ainsworth (-1622) Josiah Flagg (1738–1794) John Antes (1740–1811) William Billings (1746–1800)	Extract from Psalm VII (1612) Hallelujah (1764) Surely he hath borne our griefs (1795) Jargon (1778)
Isaac B. Woodbury (1818–1858) Charles Ives (1874–1954)	Stars of the Summer Night (1856) Psalm LXVII (1898)
Robert Crandell (1910-) Orgel	Carnival, a suite for organ Pulcinella Harlequin's serenade Lament of Columbia Clowns of Calabria
Aaron Copland (1900-)	In the beginning (1947) soliste Sibylle Raaphorst, mezzo-sopraan
Jean Berger (1909-)	It is good to be merry (1961)

Nederlands Kamerkoor

Sopranen :

Jolanda van Daalen
 Adinda de Nijs
 May Oranje
 Fredy Schweppe

.....

Tenoren :

Ad van Baasbank
 Michiel ten Houte de Lange
 Michael Stotts
 Wim van Gerven

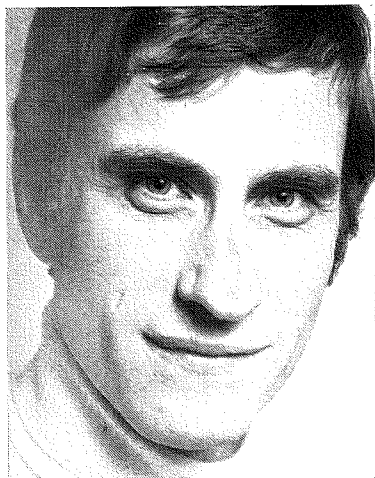
Alten :

Sibylle Raaphorst
 Mies Rondèl
 Antoinette Blom
 Anne Maas

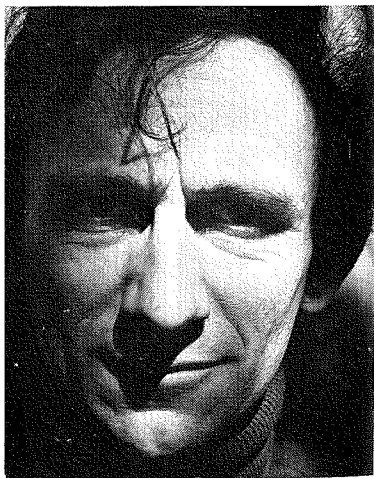
Bassen :

Otto Ottens
 Jaap Dieleman
 Harry van der Kamp
 Hans Pootjes

Kerry Woodward

Kees de Wijs

Nederlands Kamerkoor

Het Nederlands Kamerkoor, een onafhankelijk professioneel ensemble, opgericht en gedurende vele jaren geleid door Felix de Nobel, legt zich voornamelijk toe op de a cappella zang, d.i. de zang zonder instrumentale begeleiding die in de Nederlanden in de 15e en 16e eeuw tot grote bloei is gekomen. Vele hedendaagse componisten werden door deze activiteit geïnspireerd tot het schrijven van moderne a cappella muziek, die aan dirigent en koor werd opgedragen. In het bijzonder dienen hier de hartelijke relaties te worden genoemd met Zoltán Kodály, Francis Poulenc, Frank Martin en Luigi Dallapiccola.

Het koor heeft internationale bekendheid verworven door zijn medewerking aan de grote festivals, zijn tournees zowel in Europa als in Amerika, zijn grammofoonplaten en zijn radio-uitzendingen in verscheidene landen. Sinds 1972 wordt de grote traditie voortgezet onder leiding van Hans van den Hombergh.

The Netherlands Chamber Choir, an independent professional group founded and directed for many years by Felix de Nobel, specialises in a cappella singing, i.a. unaccompanied singing which reached a high standard in the Low Countries in the 15th and 16th century. Many contemporary composers were inspired by this activity to write modern a cappella music which was dedicated to the conductor and choir. We should like to mention here in particular the cordial links with Zoltán Kodály, Francis Poulenc, Frank Martin and Luigi Dallapiccola.

The choir has acquired an international reputation through its performances at the major festivals, its tours in both Europe and America, its gramophone records and radio broadcasts in various countries. Since 1972 the great tradition is continued under the direction of Hans van den Hombergh.

Kerry Woodward

Kerry Woodward is Associate Conductor van de B.B.C. Singers in Londen. Vele concerten voor orkest c.q. koor die onder zijn leiding zijn gegeven, zijn door de B.B.C. uitgezonden. Onlangs is hij opgetreden met het London Sinfonietta, het orkest van het Royal Ballet, in Covent Garden en tijdens de Henry Wood Promenade Concerts in de Royal Albert Hall in Londen.

In de maand december van het afgelopen jaar werd onder zijn leiding de wereldpremière gegeven van 'Der Kaiser von Atlantis' van Viktor Ullmann in Amsterdam met de Nederlandse Opera. Vorige maand dirigeerde hij enkele voorstellingen van deze opera in Brussel. In het komende jaar zullen ook in Spoleto, San Francisco, New York en Adelaide opvoeringen hiervan plaatsvinden onder leiding van Kerry Woodward.

Kerry Woodward is at present Associate Conductor of the BBC Singers in London and has broadcast many orchestral and choral concerts for the BBC. He has recently conducted the London Sinfonietta, the Orchestra of the Royal Ballet, Covent Garden and at the Henry Wood Promenade Concerts in the Royal Albert Hall in London.

Last December he gave the world premier of 'Der Kaiser von Atlantis' by Viktor Ullmann in Amsterdam with the Netherlands Opera. Last month he conducted further performances of the opera in Brussels and is to give more performances in Spoleto, San Francisco, New York and Adelaide in the coming year.

Kees de Wijs

Geboren op 4 april 1934. Hij studeerde aan het Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek in Utrecht waar Albert de Klerk een van zijn leermeesters was. In 1954 behaalde hij het diploma dirigent-organist met onderscheiding voor orgelspel. Hij zette zijn studie voort aan het Amsterdams Conservatorium waar hij orgel, piano, koor- en orkestdirectie studeerde bij Anthon van der Horst en Jan Odé en behaalde in 1962 de prix d'excellence voor orgel.

Momenteel is hij als leraar verbonden aan beide bovengenoemde instituten. Kees de Wijs bespeelt regelmatig het grote concertorgel in het Concertgebouw, onder andere in concerten met het Concertgebouworkest.

Born April 4th 1934. He studied at the Netherlands Institute for Catholic Church Music in Utrecht where Albert de Klerk was one of his teachers. In 1954 he obtained his certificate as a conductor-organist with honours for organ playing. He continued his study in organ, piano, choral and orchestral conducting at the Amsterdam Conservatory with Anthon van der Horst and Jan Odé and acquired the prix d'excellence for organ in 1962.

At present he teaches at the above mentioned institutes. Kees de Wijs is also a regular guest in the Amsterdam Concertgebouw where he plays the big concert organ, i.a. in concerts with the Concertgebouw Orchestra.

Programmatoelichting

'Le chant des oiseaux' (1724) van Clément Janequin.

Dit is een van de beschrijvende werken van Janequin: 'Ontwaak, op deze eerste dag in mei, de God van Liefde roept U. De vogels maken wonderschone muziek: de leeuwerik kwinkleert, de spreeuw brengt roddelpraat uit Parijs en de nachtegaal zingt in de bossen; de koekoek verschijnt als laatste ten tonele omdat hij een verrader is en zijn eieren daar legt waar hij niet welkom is'.

'El grillo' (1505) van Josquin des Prés.

De frottola is de voornaamste Italiaanse vroeg-16e-eeuwse muzikale uitingsvorm en is de voorloper van het madrigaal. De liefde voert hierin veelal de boventoon; de frottola is vermakelijk en doorgaans beschrijvend: 'De krekel is een goede zanger en wanneer de hitte het grootst is, dán is hij in zijn element.'

Drie Engelse madrigalisten

Omstreeks 1600 zijn de Engelse componisten zich intensief gaan bezighouden met het schrijven van madrigalen en konden zich al snel met de Vlaamse en Italiaanse voorbeelden meten. William Byrd is een van de oprichters van de English Madrigal School. Thomas Weelkes' composities op dit terrein zijn beroemd om de stoutmoedigheid van hun harmonieën en vanwege hun veelzeggende schoonheid. Thomas Vautour is een van de laatsten uit de invloedrijke school van Engelse madrigalisten.

'Allegro', the Cuckoo and the Nightingale van Georg Friedrich Handel.

Dit 'Allegro' is het bekendste deel uit het Concert in F – oorspronkelijk voor orgel en orkest – waarin men achtereenvolgens de koekoek en de nachtegaal kan herkennen.

'Die Nachtigall' (1843) van Felix Mendelssohn-Bartholdy.

Bij haar terugkeer blijkt de nachtegaal haar lied niet vergeten te zijn.

'Lerchengesang' (1839) van Felix Mendelssohn-Bartholdy.

Dit werk is canonisch en schetst de schoonheid van het gezang van de leeuwerik.

'La rondine' (1913) van Ildebrando Pizzetti.

Uit dit zedelijke Griekse gedicht dat door Pizzetti in het Italiaans is vertaald blijkt heel duidelijk dat deze componist vertrouwd is met de 16e-eeuwse madrigaalstijl. Hierin wordt het natuurschoon beschreven, dat de zwaluw bij zijn komst in april aantreft.

'Extract from Psalm VII' (1612) van Henry Ainsworth.

Henry Ainsworth is predikant geweest van de English Puritan Separatists in Amsterdam. Hij heeft in Amsterdam in het jaar 1612 een psalmboek uitgegeven dat de Pilgrims toen zij acht jaar later uit Delfshaven naar Amerika vertrokken, hebben meegenomen. Het Ainsworth-psalter is een fraaie verzameling van Engelse, Nederlandse, Franse en Duitse melodieën die vermoedelijk unisono werden gezongen door de zeer vrome kolonisten van New England.

'Hallelujah' (1764) van Josiah Flagg.

Josiah Flagg nam actief deel aan het concertleven in Boston en introduceerde vele buitenlandse musici. Zijn 'Collection of the best psalm tunes' bevat 116 psalmmelodieën en twee beurtzangen en werd gedrukt in Boston in 1764. Het 'Hallelujah', dat vermoedelijk door Flagg is gecomponeerd, is een interessant voorbeeld van een vijf-stemmige compositie dat contrasteert met de meer gekunstelde Europese voorbeelden uit deze periode.

'Surely he hath borne our griefs' (1795) van John Antes.

In 1732 vestigde een kleine groep Bohemers zich in Georgia; dit had de vestiging van andere gemeenschappen in Nazareth en Bethlehem in Pennsylvania en in Salem in North Carolina tot gevolg. Onder de zogenaamde 'Moravische' componisten was John Antes de meest prominente.

Dit werk, dat oorspronkelijk voor violen is geschreven, laat duidelijk uitkomen dat Antes een van de meest kundige in Amerika geboren componisten van zijn tijd is.

'Jargon' (1778) van William Billings.

Omstreeks 1770 had de zangschool, die in New England is ontstaan, zich voorspoedig ontwikkeld. In de behoefte aan muziek en onderricht werd voorzien door een talentvolle groep van door zelfstudie gevormde componisten die vóór 1811 meer dan 370 liederenbundels hebben gepubliceerd. Van hen was William Billings een van de kleurrijkste persoonlijkheden. Hij heeft in zijn 'Thoughts on music' verklaard: 'Ik voel mij niet verplicht mij te houden aan welke regel ook van enig componist vóór mij'. 'Jargon' werd gecomponeerd als antwoord op kritiek op vroegere muziek van zijn hand, en ofschoon niet typisch voor zijn oeuvre werpen de hevig dissonerende harmonieën hun schaduw vooruit naar de klankwereld die meer dan een eeuw later door Charles Ives is geschapen.

'Stars of the Summer Night' (1856) van Isaac B. Woodbury.

In Philadelphia werd in 1835 een muziekvereniging opgericht naar het model van het Duitse mannenkoor. Dit soort gezelligheidsverenigingen floreerden, zoals vandaag nog de 'barbershop quartets', in het bijzonder in het middenwesten waar vele Duitse immigranten zich in de loop der tijd hebben gevestigd. Het hier ten gehore gebrachte liefdeslied op tekst van Longfellow werd gecomponeerd toen Woodbury dirigent was van de Bay State Glee Club en komt voor in vele college-songbooks van tegenwoordig.

'Psalm LXVII' (1898) van Charles Ives.

Ives is een van de meest originele en veelbetekenende Amerikaanse componisten aller tijden. Zijn muziek biedt zo'n verscheidenheid aan stijl en expressie dat het niet mogelijk is in een paar regels een beeld van hem te schetsen.

'Psalm LXVII' – een van de drie psalm-arrangementen waartoe ook de psalmen 24 en 90 behoren – is gebaseerd op een bitonaal schema, met de mannenstemmen in g klein en de vrouwenstemmen in C groot.

'Carnival, a suite for organ' van Robert Crandell

Wat muzikale dwaasheid over bepaalde karakters die algemeen bekend zijn in de vroege geïmproviseerde Italiaanse comédie.

1. Pulcinella (scherzo): een potsenmaker uit Apulia in Zuid-Italië, vol grappen en goede luim.
2. Harlekijn's Serenade (capriccio): een komische vertegenwoordiger van de Venetiaanse lagere stand; tevens minnaar van Columbina; hij verkoopt vrolijke grappen en haalt amusante streken uit.
3. Klaagzang van Columbina (elegia): een van de verliefde vrouwen met een ernstige rol als, 'servetta' of kamenierster.
4. Clowns van Calabria (saltarello): de hansworsterij van Giangurgulo en Coviello uit Calabria, een schiereiland in Zuid-Italië.

'In the beginning' (1947) van Aaron Copland.

Aaron Copland is een van de meest invloedrijke figuren in het Amerikaanse muziekleven, niet alleen als componist maar ook als commentator. Zijn composities zijn gematigd modern, met nu en dan een jazz of Joods accent. 'In the beginning' is geschreven voor het Harvard Symposium on Music Criticism; de tekst is genomen uit de eerste twee hoofdstukken van het boek Genesis.

'It is good to be merry' (1961) van Jean Berger.

Jean Berger studeerde, evenals Copland, bij Nadia Boulanger in Parijs en heeft ook een boek over Copland geschreven. Deze compositie is een op muziek gezet spreekwoord.

Kerry Woodward (koorwerken)
Kees de Wijs (orgelwerken)

Programme notes

Le chant des oiseaux (1529) by Clément Janequin

This is one of several descriptive pieces of Janequin: 'Awake, on the first day of May, the God of love calls you. The birds make a marvellous music: the mavis trills, the starling brings the gossip from Paris and the nightingale sings in the woods; the cuckoo comes last because he is a traitor and lays his eggs where he is not invited.'

El grillo (1505) by Josquin des Prés

The frottala is the chief Italian musical form of the early 16th century and is the predecessor of the madrigal. It is usually amorous, amusing or descriptive. 'The cricket is a good singer and when the heat is greatest he sings only for love.'

'Le concert des oiseaux' (1724) by Jean François Dandrieu

This 'concert' consists of three parts each of which describes a phase in the bird's making overtures: the warbling, the lovers and the marriage.

It is a part of the second suite from the 'Premier livre pour le clavecin'.

Three English Madrigalists

Around 1600 the English composers began to be active in writing madrigals and they quickly equalled their Flemish and Italian models.

William Byrd was one of the founders of the English Madrigal School.

Thomas Weelkes' works in this class are famous for the boldness of their harmonies and their expressive beauty.

Thomas Vautour is one of the last in the great school of English madrigalists.

'Allegro' the Cuckoo and the Nightingale by George Friedrich Handel.

This 'Allegro' is the most familiar part of the 'Concerto in F dur' – originally composed for organ and orchestra – in which one can discern successively the cuckoo and the nightingale.

'Die Nachtigall' (1843) by Felix Mendelssohn-Bartholdy

Although the nightingale has been away she has not forgotten her song.

'Lerchengesang' (1839) by Felix Mendelssohn-Bartholdy.

Lerchengesang is in the form of a canon and suggests the unending quality of the lark's song.

'La rondine' (1913) by Ildebrando Pizzetti

Pizzetti's familiarity with the 16th century madrigal style is particularly evident in this six-part setting of Greek verse (in an Italian translation). The poem describes the scenes the swallow finds on his arrival in April.

Extract from Psalm VII (1612) by Henry Ainsworth (b. England? d. Amsterdam 1622)

Henry Ainsworth was pastor of the English Puritan Separatists in Amsterdam. He published a psalter in Amsterdam in 1612 that the Pilgrims took with them to America when they sailed from Delfshaven eight years later. The Ainsworth Psalter is a fine collection of English, Dutch, French and German melodies, which were probably sung in unison by the fiercely devout New England colonists.

Hallelujah (1764) by Josiah Flagg (?) (b. Woburn, Mass., 1738 d. 1794)

Josiah Flagg took an active part in the concert life of Boston and introduced many foreign musicians there. His 'Collection of the Best Psalm Tunes' included 116 psalm tunes and two anthems and was printed in Boston in 1764. *Hallelujah* (probably by Flagg) is an interesting example of five-part writing unlike any more sophisticated European models of the period.

Surely he hath borne our griefs (1795) by John Antes (b. Bethlehem, Penn. 1740; d. Bristol, England 1811)

In 1732 a small band of Bohemians settled in Georgia, and this led to the establishment of other communities in Nazareth and Bethlehem, Pennsylvania and Salem, North Carolina. Outstanding among the so-called 'Moravian' composers was John Antes, and this piece, originally scored for strings, shows Antes as one of the most able American-born composers of his time.

Jargon (1778) by William Billings (b. Boston 1746; d. Boston 1800)

By 1770 the singing school, which had its beginnings in New England, had developed into a flourishing institution. The demand for music and instruction was met by a talented group of self-taught composer-compilers who published over 370 tunebooks before 1811. Among them was William Billings, one of the most colourful personalities in American music. Billings proclaimed in his 'Thoughts on Music': 'I don't think myself confined to any rules for composition laid down by any that went before me.' *Jargon* was composed in response to criticism of some of his earlier music, and although not typical of his work, its wildly dissonant harmonies foreshadow the sound world created by Charles Ives over a century later.

Stars of the Summer Night (1856) by Isaac B. Woodbury (b. Beverley, Mass. 1918; d. Clomubia, S.C. 1858)

In Philadelphia, 1835, a musical society was organized along the same lines as the German *Männerchor*. After this male glee clubs flourished, and today's 'barbershop quartets' continue in the same tradition, particularly in the midwest where many German immigrants settled. This love-song with words by Longfellow was composed when Woodbury was conductor of the Bay State Glee Club and can be found in many college songbooks today.

Psalm LXVII (1898) by Charles Ives (b. Danbury, Conn. 1874; d. New York 1954)

Ives is one of the most extraordinarily original and significant of all American composers. His music has such a variety of style and expression that it is impossible to sum him up in a few lines. Psalm LXVII (one of three psalm settings, the others being 24 and 90) is based on a bitonal plan with the men's voices in the sphere of G-minor and women's in C-major.

Carnival, a suite for organ by Robert Crandell (b. 1910)

Some musical frivolity on certain characters popular in early extemporized Italian comedy.

1. Pulcinella (scherzo): a wag from Apulia, southern Italy, full of sport and good humor
2. Harlequin's Serenade (capriccio): a comic representative of Venetian foibles; also a lover of Columбина; his part is one of good-natured drolleries and amusing tricks
3. Lament of Columбина (elegia): one of the 'amorous or enamored' women with a serious part who played the role of 'servetta' or waiting maid
4. Clowns of Calabria (saltarello): the buffoonery of Gianguergula and Coviello from Calabria, a peninsula in south Italy

In the beginning (1947) by Aaron Copland (b. New York, 1900)

Aaron Copland is one of the most influential figures on the American musical scene, both as a composer and as a commentator. His compositions are marked by a moderate modernity with occasional jazz and Jewish tinges.

'In the beginning' is written for the Harvard Symposium on Music Criticism; the text is taken from the first two chapters of the book Genesis.

It is good to be merry (1961) by Jean Berger (b. New York, 1912)

Like Copland, Berger studied with Nadia Boulanger in Paris and has also written a book on Copland. The text is a proverb.

Kerry Woodward, choral works
Kees de Wijs, organ works